

1. Handler det bare om kjærlighet?

I 2009 skrev jeg en bok som fikk tittelen *Mine homofile venner*. Selv om jeg har brukt og bearbeidet noe av stoffet fra denne boken, er dette i stor grad en helt ny bok. Da denne utgivelsen kom, i 2009, var det ikke mulig for homofile par å gifte seg i Den norske kirke. Dette ble endret etter et vedtak i kirkemøtet i 2017. Kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaum skrev i en kronikk sommeren 2018 at den dagen vedtaket ble gjort, var «en merkedag og en historisk dag». Grunnen var at kjærligheten som homofile, lesbiske og biseksuelle opplever, «ikke lenger behandles som mindreverdig».

Mange er overbevist om at alt vi trenger å si om homofili, er at kjærlighet mellom to av samme kjønn er likeverdig og nøyaktig like vakker og Gud-villet som kjærligheten mellom mann og kvinne. Et slikt ståsted får betydning for hvordan de møtes som i vår tid fastholder at homofilt samliv er i strid med Guds plan for seksualiteten, og dermed synd. Mange er overbevist om at et nei til homofilt samliv utelukkende skyldes fordommer mot homofile.

De siste årene har mange skiftet syn i spørsmålet om homofilt samliv. Flere viser til sterke fortellinger fra homofile og lesbiske. Sylvi Listhaug slo fast på Frps landsmøte i 2009 at hun var stolt over å tilhøre et parti som hadde kjempet mot en kjønnsnøytral ekteskapslov. Åtte år senere fortalte hun at hun støttet det kjønnsnøytrale prinsippet i ekteskapsloven og slo fast: «Verden har rett og slett gått videre, og det har jeg også» (Dagen 19. desember 2017). Tidligere biskop Tor B. Jørgensen har sagt at han forandret syn fordi han møtte homofile som overbeviste ham om at det var galt å betrakte homofilt samliv som en livsførsel som stred mot kristen etikk.

Jeg innrømmer gjerne at møter med enkeltpersoner, og deres historier, gjør inntrykk. Flere har også sagt, på mer eller mindre hyggelige måter, at jeg vil forandre syn i dette spørsmålet hvis et av barna mine viser seg å være homofil. Slike påstander gjør dette temaet dypt personlig, og viser hvor viktig det er at vi ikke glemmer at spørsmålet berører mange på et eksistensielt og grunnleggende plan.

Så tror jeg det er lett å glemme at det også finnes enkeltpersoner som fastholder at homofilt samliv er i strid med Guds vilje – selv om de selv tiltrekkes av mennesker av samme kjønn. I denne boken møter du historien til ni slike personer. Ikke alle ni synes det er greit å bli kalt *homofil*, men de har til felles at de i større eller mindre grad har blitt eller er tiltrukket av personer av samme kjønn. Langt viktigere er det at disse står for en klassisk kristen tilnærming til spørsmål om ekteskap, seksualitet og samliv. Med andre ord mener de at *homofilt samliv* er i strid med Guds vilje slik den er uttrykt i Bibelen.

Med unntak av denne likheten er forskjellen mellom de ni stor når det gjelder alder, kjønn og livssituasjon. For noen av dem er det å si nei til homoseksuelt samliv fortsatt en krevende kamp. For andre er det naturlig å snakke om en endring i livssituasjonen; de opplever å ha blitt «mer» heterofile eller definerer seg i dag primært som heterofile. På den bakgrunn vil jeg også presisere at hver person bare står ansvarlig for sin egen historie i denne boken.

Ærlige historier

I løpet av de siste årene har jeg blitt kjent med langt flere homofile enn de ni du møter i denne boken. Ikke minst gjennom ulike debatter i radio og tv har jeg møtt homofile som kjemper for at både samfunn og kirke fullt ut skal akseptere homofilt samliv. Arnfinn Nordbø, som våren 2009 kom med en bok om hvordan det var å bryte med bedehusmiljøet i Rogaland og stå frem som homofil samboer, er en av dem jeg har møtt. Historiene deres har gjort inntrykk på meg. Det er sterkt å snakke med mennesker som føler seg fordømt og mener at klassisk kristen etikk sier nei til sann kjærlighet. Ingen

kristen bør ta lett på slike reaksjoner. Vi må vurdere våre holdninger og veie våre ord.

Så har jeg, som sagt, heldigvis møtt ulike mennesker som ikke endrer mening. Jeg sier *heldigvis*, fordi det ville vært svært vanskelig å holde fast på mitt ståsted hvis det var en slags naturlov at mennesker forandrer mening når de møter sterke historier. Hvis kart og terreng ikke stemmer, er det jo kartet vi må forandre. Men jeg har sett på nært hold at kristne kan elske sine barn eller sine søsken – også om disse står frem som homofile – og samtidig bøye seg for Bibelens avvisning av homofilt samliv.

Noen av dem som har fastholdt sitt syn, på tross av at barn eller nære familiemedlemmer lever i homofile forhold, har vært tydelige i offentligheten. Det gjelder for eksempel Ragnhild Instebo, som har en sønn som lever i partnerskap. Hun er jordmor, har fire barn og er gift med Osvold som i mer enn femti år har vært forkynner og pastor i ulike pinsemenigheter. Ragnhild har sagt mye klokt i ulike medier om hvor viktig det er ikke å slå hånda av et barn selv om vedkommende lever i et homofilt forhold.

Jeg kjenner også andre enn Ragnhild som har latt være å forandre syn selv om nære familiemedlemmer lever i homofile forhold. Noen av dem er det vanskelig å navngi offentlig, men det er velkjent fra en rekke medieoppslag at også foreldrene til Arnfinn Nordbø fastholder at homofilt samliv er galt. Uansett er det et kristent ideal å møte alle mennesker, uavhengig av hva de står for og hvordan de lever, med åpenhet og varme. Derfor setter jeg også stor pris på at Ray Baker, i neste kapittel, deler noen kloke tanker om hvordan kristne med et tradisjonelt syn på seksualitet og ekteskap bør møte homofile som står dem nær.

Spørsmålet om homofili handler om etikk. Men det handler i også om virkelige mennesker. De har sine konkrete utfordringer, sine følelser, sin historie og sine fristelser – slik heterofile har det. De ni personene du møter i denne boken, er alle reflekterte og gjennomtenkte. Jeg er takknemlig for åpenheten og tilliten de har vist meg.

Voldsomme anklager

For omtrent femten år siden skrev jeg et avisinnlegg i Dagbladet der jeg påpekte at jeg kjente kristne homofile som mener at homofilt samliv er galt. En av reaksjonene jeg fikk, fortalte med stor tydelighet at det kan være tøft for kristne homofile å stå frem med sitt syn og sin historie. Guro Sibeko, som har vært en fremtredende talsperson for homofile i Norge, mente at homofile som sier nei til homofilt samliv, hater seg selv (se Dagbladet 22/11 2005). I tillegg sammenlignet hun disse homofile med fargede mennesker som mener at hvite mennesker er dem overlegne.

Jeg ble rystet både over argumentasjonen og språkbruken. Mer tydelig enn noen gang gikk det opp for meg at kristne homofile står under et enormt press. Homofile miljøer betrakter dem som forrædere. For homobevegelsen er det en sentral påstand at et nei til homofilt samliv er det samme som å frata homofile deres menneskeverd. Når kristne homofile står frem og forteller at de ikke opplever det slik, rammer de homobevegelsens argumentasjon på en sterk måte. I vår tid har et menneskes livshistorie langt større kraft enn et menneskes argumenter – på godt og vondt.

Derfor prøver mange å angripe troverdigheten til kristne homofile som fastholder at ekteskapet mellom mann og kvinne er rammen for seksuelt samliv. En av disse er Anders Torp som påstår at disse homofile mener det de mener, fordi de har vokst «opp i et hjem eller menighet som tolker hva Bibelen sier om homofili bokstavelig». Det betyr at de «innprentes» med at «legningen din, som er medfødt og noe du ikke kan noe for, er syndig på linje med tyveri og ran» (VG 13/6 2019). Torp ser altså bort fra at homofile kristne kan ha et selvstendig og reflektert syn på homofilt samliv. Jeg håper denne boken viser at en slik holdning er fordomsfull.

Etter min mening er det enkelt å forstå at homofile kristne har vansker med å stå frem. I tillegg til at de kan oppleve å bli grovt angrepet og fordømt av en svært offensiv homobevegelse, kan de også frykte negativ respons fra andre kristne. Jeg tror mange kristne kan glemme – eller kanskje ikke er klare over – at det finnes en del

homofile som er overbevist om at homofilt samliv er galt, og som forsøker å leve etter denne overbevisningen. Konsekvensen blir at altfor mange bruker uttrykket *de homofile*, som om det handler om en ensartet gruppe mennesker med de samme holdningene.

Jeg setter stor pris på at de personene som her forteller sin historie, har våget å gjøre det. Og jeg har stor forståelse for at noen har bedt om å bli anonymisert. Årsakene kan være flere. Noe av ansvaret må gis homobevegelsen og mediernes behandling av temaet. I tillegg ønsker flere av dem jeg har snakket med, å ta hensyn til sine søsken eller foreldre – og, i noen tilfeller, egne barn. Det blir altså helt galt å betegne de som står anonymt frem i denne boken, som feige. Tvert imot er de både modige og frimodige.

Hovedsaken i denne boken er historien til ni konkrete mennesker – to av dem er anonyme. I tillegg har jeg skrevet to større kapitler om homofilis spørsmålet. Det ene handler mest om hva Bibelen sier. Det andre handler om hva fornuften vår betyr – og forskningen kan si oss – om den aktuelle homofilidebatten. Helt til slutt har jeg inkludert en svært grundig teologisk gjennomgang som Bjørn Helge Sandvei, en av dem som forteller sin historie i denne boken, har skrevet.